

Національний університет
«Полтавська політехніка імені Юрія Кондратюка»

National University
«Yuri Kondratyuk Poltava Polytechnic»

ЕКОНОМІКА І РЕГІОН

№ 3 (82) 2021

ECONOMICS AND REGION

Vol. 3 (82) 2021

www.eir.nupp.edu.ua

Полтава 2021

Poltava 2021

ЕКОНОМІКА І РЕГІОН

№ 3 (82)
2021

ECONOMICS AND REGION

Національний університет «Полтавська політехніка
імені Юрія Кондратюка»

Вересень 2021 р.

РЕДАКЦІЙНА КОЛЕГІЯ:

- ОНИЩЕНКО В.О.** – головний редактор, д.е.н., проф., ректор Національного університету «Полтавська політехніка імені Юрія Кондратюка»;
- ЧЕРНИШ І.В.** – заступник головного редактора, д.е.н., проф., директор навчально-наукового інституту фінансів, економіки і менеджменту Національного університету «Полтавська політехніка імені Юрія Кондратюка»;
- СІВЦЬКА С.П.** – відповідальний секретар, к.е.н., доц., проректор з наукової та міжнародної роботи Національного університету «Полтавська політехніка імені Юрія Кондратюка»;
- ВАРНАЛІЙ З.С.** – д.е.н., проф., професор кафедри фінансів Київського національного університету імені Т.Г. Шевченка (за згодою);
- ГРИШКО В.В.** – д.е.н., проф., завідувач кафедри публічного управління, адміністрування та права Національного університету «Полтавська політехніка імені Юрія Кондратюка»;
- ДУБЦЕВ В.П.** – д.е.н., проф., професор кафедри економічної теорії та економічної кібернетики Національного університету «Полтавська політехніка імені Юрія Кондратюка»;
- КОЗАЧЕНКО Г.В.** – д.е.н., проф., професор кафедри економічної безпеки та фінансових розслідувань Національної академії внутрішніх справ (за згодою);
- КОМЕЛІНА О.В.** – д.е.н., проф., завідувач кафедри менеджменту і логістики Національного університету «Полтавська політехніка імені Юрія Кондратюка»;
- КОРГАНАШВІЛІ Л.Д.** – д.е.н., проф., керівник центру забезпечення якості та наукової діяльності Міжнародної школи туризму Тбіліського державного університету імені І. Джавахішвілі (за згодою);
- ОНИЩЕНКО С.В.** – д.е.н., проф., професор кафедри фінансів, банківського бізнесу та оподаткування Національного університету «Полтавська політехніка імені Юрія Кондратюка»;
- ПАЛАЩАКОВА ДАНІЕЛЛА** – доктор філософії (PhD), молодший науковий співробітник кафедри економічної теорії Технічного університету у Кошице (Словаччина) (за згодою);
- ПТАЩЕНКО Л.О.** – д.е.н., проф., завідувач кафедри фінансів, банківського бізнесу та оподаткування Національного університету «Полтавська політехніка імені Юрія Кондратюка»;
- РОЛЬНИК-САДОВСЬКА Є.** – доктор (Dr), асоц. професор, заступник декана з навчальної роботи факультету менеджменту Білостоцької Політехніки, м. Білосток (Польща) (за згодою);
- РЯЩЕНКО Вікторія** – д.е.н., асоц. професор, Університет ISMA (Латвія) (за згодою);
- ХУНЬЄТ Аніца** – д.ф., проф., проректор Університету Північ (Хорватія) (за згодою);
- ЧЕВГАНОВА В.Я.** – к.е.н., проф., завідувач кафедри економіки, підприємництва та маркетингу Національного університету «Полтавська політехніка імені Юрія Кондратюка»;
- ЧИЧКАЛО-КОНДРАЦЬКА І.Б.** – д.е.н., проф., завідувач кафедри міжнародних економічних відносин та туризму Національного університету «Полтавська політехніка імені Юрія Кондратюка».

Журнал «Економіка і регіон» Внесений до переліку наукових фахових видань України (наказ МОН України 1279 від 16.11.2014, зі змінами згідно наказу № 157 від 09.02.2021).

Вид видання – науковий журнал.
Концепція журналу базується на багаторічному науковому, фаховому висвітленні актуальних проблем економіки України і світу.

Основні рубрики: економіка та управління національним господарством; розвиток продуктивних сил і регіональна економіка; економічна теорія та історія економічної думки; світове господарство і міжнародні економічні відносини; економіка та управління підприємствами (за видами економічної діяльності); економіка природокористування й охорона навколишнього середовища; демографія, економіка праці, соціальна економіка та політика; гроші, фінанси і кредит; бухгалтерський облік, аналіз та аудит; статистика; математичні методи, моделі й інформаційні технології в економіці; економічна безпека держави та суб'єктів господарювання.

Видається з липня 2003 р.
Виходить чотири рази на рік.
Свідоцтво про державну реєстрацію
КВ 24613-14553 ІПР, видане 29.10.2020 р.
Міністерство юстиції України

Засновник і видавець журналу –
Національний університет «Полтавська
політехніка імені Юрія Кондратюка»

Назва, концепція, зміст і дизайн журналу «ЕІР» є інтелектуальною власністю редакції журналу «Економіка і регіон» та охороняється законом про авторські й суміжні права. При передрукуванні посилання на журнал «ЕІР» обов'язкове.

Матеріали друкуються мовою оригіналу.
Відповідальність за точність поданих даних несуть автори матеріалів, редакція не завжди поділяє думку авторів.

ISSN 2218-1199 (Print)
ISSN 2414-0538 (Online)
ПЕРЕДПЛАТНИЙ ІНДЕКС 98763

Рекомендовано до друку Вченою радою Національного університету «Полтавська політехніка імені Юрія Кондратюка» (прот. № 2а від 02.09.2021)
Верстка Л.А. Свистун
Коректор англ. Ю.Ю. Гришко
Коректор укр. Я.В. Новічкова.
Здано до набору 02.09.2021.
Підписано до друку 05.09.2021.
Формат 60x80 1/8. Обл.-видавн. арк. 16,27.
Тираж 300 прим. Замовлення № 138.
Надруковано поліграфцентром Національного університету «Полтавська політехніка імені Юрія Кондратюка».
Свідоцтво про внесення суб'єкта видавничої справи до державного реєстру видавців, виготовників і розповсюджувачів видавничої продукції
ДК № 7019 від 19.12.2019 р.
Адреса: 36011, Полтава,
Першотравневий просп., 24.
Тел.: (0532) 57-32-20;
e-mail: ejr@nupp.edu.ua;
Сайт журналу: <http://ejr.nupp.edu.ua/>

ЕКОНОМІКА ТА УПРАВЛІННЯ НАЦІОНАЛЬНИМ ГОСПОДАРСТВОМ

- 6 **О. Комеліна, В. Гришко, М. Лега.** Перспективи розвитку ринку органічного виробництва в Україні
- 15 **Г. Шарий, В. Дубіщев.** Розвиток земельних відносин у системі продуктивних сил суспільства
- 23 **Л. Болдирєва, А. Чайкіна.** Цифрова модернізація економічних процесів в Україні в умовах євроінтеграції
- 29 **О. Редкін, О. Зима, Р. Пахомов, О. Цвігуненко.** Актуальні завдання, процедури та інструменти управління інноваційно-високотехнологічним розвитком України
- 36 **С. Білько.** Інституційне забезпечення інформаційної безпеки України

РОЗВИТОК ПРОДУКТИВНИХ СИЛ І РЕГІОНАЛЬНА ЕКОНОМІКА

- 42 **І. Черниш, В. Маховка, Н. Бакало.** Характеристика та особливості спеціалізованих видів туризму Полтавського регіону
- 49 **Н. Бакало, В. Маховка, А. Глєбова.** Порівняльний аналіз позиціонування брендів у готельно-ресторанному бізнесі Полтавського регіону

ЕКОНОМІКА ТА УПРАВЛІННЯ ПІДПРИЄМСТВАМИ (за видами економічної діяльності)

- 55 **К. Корюхіна, В. Рященко, А. Станкевич, І. Черниш.** Концептуальні основи корпоративного управління під час кризи на прикладі сфери гостинності Латвії
- 62 **Л. Юрчишина, М. Белобородова, Т. Калюжна.** Компетентнісний підхід як чинник ефективної кадрової політики туристичного підприємства
- 69 **М. Мамедов, А. Алієв, М. Бадалов,**

Ш. Алізада. Визначення інвестиційної привабливості корпорації

- 73 **А. Абасова, К. Мамедова, Л. Алекперова.** Шляхи подолання обмежень теорії менеджменту
- 78 **В. Бондаренко.** Цифровий маркетинг як елемент контролю інновацій
- 84 **І. Новицька.** Науково-теоретичний підхід до управління просуванням органічної продукції
- 91 **А. Чайкіна.** Самоменеджмент як основна компетенція сучасного менеджера
- 97 **Ю. Бібик, О. Бельська.** Модель формування очікуваної вартості будівельних проектів за схемою «проекування - будівництво»

ГРОШІ, ФІНАНСИ І КРЕДИТ

- 102 **Л. Птащенко.** Розвиток cashless-економіки на фінансовому ринку як важливого елемента економічної безпеки України
- 108 **А. Глушко, В. Скриль.** Комплексний підхід до діагностики кризового стану суб'єктів господарювання в умовах пандемії
- 115 **Ю. Худолій, Л. Свистун.** Сучасні тенденції FinTech та їх вплив на безпеку банківських установ

СВІТОВЕ ГОСПОДАРСТВО І МІЖНАРОДНІ ЕКОНОМІЧНІ ВІДНОСИНИ

- 124 **Л. Радченко, А. Буряк, І. Новицька, Д. Овчаренко.** Трансформація прямих іноземних інвестицій у період пандемії

МАТЕМАТИЧНІ МЕТОДИ, МОДЕЛІ Й ІНФОРМАЦІЙНІ ТЕХНОЛОГІЇ В ЕКОНОМІЦІ

- 133 **Е. Алієв, І. Габібов, В. Велієв, Т. Гасанова.** Застосування нечіткої логіки для аналізу ризиків інвестиційних проектів

ECONOMICS AND REGION *Vol. 3 (82) 2021*

❖ EKOONOMIKA I REGION

National University
«Yuri Kondratyuk Poltava Polytechnic»

September, 2021

EDITORIAL BOARD:

- ONYSHCHENKO V.O.** – Editor-in-Chief, Doctor of Sciences (Economics), Professor, Rector of National University «Yuri Kondratyuk Poltava Polytechnic»;
- CHERNYSH I.V.** – Deputy Chief Editor, Doctor of Sciences (Economics), Professor, Director of Educational-Scientific Institute of Finance, Economics and Management of National University «Yuri Kondratyuk Poltava Polytechnic»;
- SIVITSKA S.P.** – Executive Secretary, PhD (Economics), Associate Professor, Vice-Rector for Scientific and International Work of National University «Yuri Kondratyuk Poltava Polytechnic»;
- VARNALII Z.S.** – Doctor of Sciences (Economics), Professor at Finance Department of Kyiv National Taras Shevchenko University (with the consent);
- HRYSHKO V.V.** – Doctor of Sciences (Economics), Professor, Head of Personnel Management, Administration and Law Department of National University «Yuri Kondratyuk Poltava Polytechnic»;
- DUBISHCHEV V.P.** – Doctor of Sciences (Economics), Professor, Professor at Economic Theory and Economic Cybernetics Department of National University «Yuri Kondratyuk Poltava Polytechnic»;
- KOZACHENKO H.V.** – Doctor of Sciences (Economics), Professor, Professor at Department of Economic Security and Financial Investigations of National Academy of Internal Affairs (with the consent);
- KOMELINA O.V.** – Doctor of Sciences (Economics), Professor, Head of Management and Business Logistics Department of National University «Yuri Kondratyuk Poltava Polytechnic»;
- KORGANASHVILI L.D.** – Doctor of Sciences (Economics), Professor, Head of Quality Assurance and Research Activities Centre of the International Tourism School of Tbilisi State I. Javahishvili University (with the consent);
- ONYSHCHENKO S.V.** – Doctor of Sciences (Economics), Professor, Professor at Finance, Banking and Taxation Department of National University «Yuri Kondratyuk Poltava Polytechnic»;
- PALASHCHAKOVA DANIELLA** – PhD, Research Worker at Economic Theory Department of Technical University in Kosice (Slovakia) (with the consent);
- PTASHCHENKO L.O.** – Doctor of Sciences (Economics), Professor, Head of Finance, Banking and Taxation Department of National University «Yuri Kondratyuk Poltava Polytechnic»;
- ROLLNIK-SADOVSKA E.** – Dr, Associate Professor, Vice-Dean for Educational Work of Management Faculty of Bialystok Polytechnic University (Poland) (with the consent);
- RIASHCHENKO VIKTORIA** – Doctor of Sciences (Economics), Associate Professor of ISMA University (Latvia) (with the consent);
- HUNJET ANICA** – PhD, Associate Professor, Vice-Rector for Scientific and Art Work and International Cooperation, University «North» (Croatia) (with consent).
- CHEVHANOVA V.Ya** – PhD (Economics), Professor, Head of Economics, Entrepreneurship and Marketing Department of National University «Yuri Kondratyuk Poltava Polytechnic»;
- CHYCHKALO-KONDRATSKA I.B.** – Doctor of Sciences (Economics), Professor, Head of International Economic Relations and Tourism Department of National University «Yuri Kondratyuk Poltava Polytechnic».

Journal "Economics and Region" is included into The register of specialized scientific publications of Ukraine (MES of Ukraine Departmental Order No. 1279 of 16.11.2014, No. 157 of 09.02.2021).

Publication – scientific journal.
Conceptual paradigm of the journal is based on the long-term scientific and professional treatment of topical problems of the world and Ukrainian economics.

Main milestones: economics and national economy management; productive forces development and regional economy; economics theory and economic thought history; world economy and international economic relations; economics and business administration; economics of nature management and environmental protection; demography, labor economics; social economics and politics; money, finance and credit; accounting, analysis and audit; mathematic methods, models and information technologies in economics; economic security of the state and economic entities.

Issued since July, 2003.

Four issues published yearly.

State Registration Certificate

KB 24613-14553 ПП, issued 29.10.2020
by the Ministry of Justice of Ukraine.

The journal's founder and the owner: National University «Yuri Kondratyuk Poltava Polytechnic».

The name, conceptual paradigm, content and design of the journal "Economics and Region" is the intellectual property of the journal's Editorial Board and is copyright.

Pass-through copyright.

Printed in the source language. Liability for the data precision rests with the authors.

The Editorial Board does not always share the author's opinion.

ISSN 2218-1199 (Print)

ISSN 2414-0538 (Online)

SUBSCRIPTION INDEX 98763

Recommended for publication by the Academic Board of National University "Yuri Kondratyuk Poltava Polytechnic" (№2a of 02.09.2021)

Computer-assisted makeup by L.A. Svystun

Proof-reader: Yu.Yu. Hryshko

Proof-reader: Ya.V. Novichkova.

Sent to the printer's on 02.09.2021.

Signed to print on 05.09.2021.

Page size: 60x80 1/8. Published sheets 16,27.

Circulation: 300 copies. Print Order No. 138.

Printed by the Printing and Publishing Centre of National University "Yuri Kondratyuk Poltava Polytechnic". Certificate of the publishing venture entity registration in the State Register of editors, manufacturers and distributors of printed output DK No. 7019 of 19.12.2019.

Address: Pershotravnevyi Avenue, 24,

Poltava, 36011.

Phone: (0532) 57-32-20;

e-mail: eir@nupp.edu.ua;

the journal's site: <http://eir.nupp.edu.ua/>

ECONOMICS AND NATIONAL ECONOMY MANAGEMENT	
6	O. Komelina, V. Hryshko, M. Leha. Prospects for the Development of the Organic Production Market in Ukraine
15	G. Sharyi, V. Dubishchev. Development of Land Relations in the System of Productive Forces of Society
23	L. Boldyrieva, A. Chaikina. Digital Modernization of Ukraine Economic Processes in the Context of European Integration
29	O. Redkin, O. Zyma, R. Pahomov, O. Tsvihunenko. Current Tasks, Procedures and Tools of Innovation-high-tech Development of Ukraine
36	S. Bilko. Institutional Support of Information Security of Ukraine
PRODUCTIVE FORCES DEVELOPMENT AND REGIONAL ECONOMY	
42	I. Chernysh, V. Makhovka, N. Bakalo. Characteristics and Features of Specialized Types of Tourism in Poltava Region
49	N. Bakalo, V. Makhovka, A. Hliebova. Comparative Analysis of Brand Positioning in Hotel and Restaurant Business in Poltava Region
ECONOMICS AND BUSINESS ADMINISTRATION (ACCORDING TO THE ECONOMIC ACTIVITY TYPES)	
55	C. Koryuhina, V. Riashchenko, A. Stankevičs, I. Chernysh. Conceptual Framework for Corporate Governance in Crisis Period on Example of Hospitality Industry in Latvia
62	L. Yurchyshyna, M. Bieloborodova, T. Kaliuzhna. Competency-based Approach as a Factor of a Tourist Enterprise Effective Personnel Policy
69	M. Mammadov, A. Aliyev, M. Badalov, Sh. Alizada. Determining the Investment Attractiveness of the Corporation
73	A. Abasova, K. Mamedova, L. Alekperova. Methods to Overcome the Limits of Management Theory
78	V. Bondarenko. Digital-marketing as an Innovation Control Element
84	I. Novytska. Scientific and Theoretical Approach to the Management of Organic Products Promotion
91	A. Chaikina. Self-management as the Main Competence of the Modern Manager
97	Y. Bibyk, O. Belska. Methodological Foundations for Pricing of Construction Projects
MONEY, FINANCE AND CREDIT	
102	L. Ptashchenko. Development of Cashless Economy in the Financial Market as an Important Element of Economic Security of Ukraine
108	A. Hlushko, V. Skryl. A Comprehensive Approach to the Diagnosis of Crisis Status of Business Entities in a Pandemic Condition
115	Y. Khudolii, L. Svystun. Modern FinTech Trends and Their Impact on the Safety of Banking Institutions
WORLD ECONOMY AND INTERNATIONAL ECONOMIC RELATIONS	
124	L. Radchenko, A. Buryak, I. Novytska, D. Ovcharenko. Global Investment Flows Transformation During the COVID-19 Pandemic
MATHEMATICAL METHODS, MODELS AND INFORMATION TECHNOLOGIES IN ECONOMICS	
133	E. Aliyev, I. Habibov, V. Veliyev, T. Hasanova. The Use of Fuzzy Logic for Risk Assessment in the Construction Projects

DIGITAL MODERNIZATION OF UKRAINE ECONOMIC PROCESSES IN THE CONTEXT OF EUROPEAN INTEGRATION

Liudmyla Boldyrieva*, Doctor of Sciences (Economics), Associate Professor
Alina Chaikina**, PhD (Economics), Associate Professor
National University «Yuri Kondratyuk Poltava Polytechnic»

* ORCID 0000-0002-9147-5524

**ORCID 0000-0003-3821-2079

© Boldyrieva L., 2021.

© Chaikina A., 2021.

Стаття отримана редакцією 09.08.2021 р.

The article was received by editorial board on 09.08.2021

Introduction. The modern world is changing under the influence of digitalization. Advanced digitization tools help to become flexible and efficient professionals in complex and unpredictable conditions. Trends in the development of informatization associated with the introduction of digital communication technologies and platforms are unprecedented. Sectors of the economy based on information and communication technologies are called “digital economy” [1]. That is why the government of Ukraine has chosen the total digital transformation of our country as one of the most important priorities. However, this raises questions about what are the appropriate opportunities for business and professionals in certain sectors of the economy.

Of course, recent events, in particular the COVID-19 pandemic, have prompted both public authorities and businesses, as well as ordinary citizens, to think about their willingness to work, experiment and learn in real time in the digital world. Due to quarantine measures, many companies were forced to transfer employees to remote work. The transition to remote work required technological solutions – development of IT infrastructure, security systems, communications, electronic task setting and tracking their implementation. And at the same time there was a need to train staff on how to use it all and adapt to change. In addition, the coronavirus has become a crash test for implemented projects of state’s digitalization and verify their performance in conditions of uncertainty.

Review of recent sources of research and publications. Ben Tarnoff in his work “The data is ours! What is big data?» defines that digitization makes data infinitely more abundant, because it becomes much easier to create, store, and transmit [2]. According to the researcher, sensors can be attached to any device (conveyor, gas turbine or transport container) and receive data. The ability to obtain information about the production process in order to optimize it has reached the level of sophistication [2]. Assistant Director-General for Communication and Information UNESCO Moez Chakchouk emphasizes that in the 21st century, digital technologies offer unprecedented opportunities for access to information, freedom of expression, human connectivity, technological innovations, as well as multistakeholder engagement [3]. In work «WIPO Technology Trends 2019: Artificial Intelligence» WIPO Director General Francis Gurry emphasizes that AI is fast becoming part of our everyday lives, changing how we work, shop, travel and interact with each other [4]. F. Gurry convinced that yet we are only at the beginning of discovering the many ways in which AI will have an impact on – and indeed challenge – business, society and culture. There are numerous misconceptions and misgivings about the nature of AI, and in particular the challenge it poses to humankind. Given these widely held reservations and concerns, it is essential to have a factual basis for policy discussions about innovation in AI [4].

Setting objectives. Main purpose of the article is to study the current state of digital modernization of Ukraine’s economic processes in the context of European integration.

Result of the research. The digital economy is significantly changing and will change traditional business processes. A feature of the digital economy is its connection with the so-called on-demand economy. The purpose of which is to gain access to goods and services at a time when it is needed. Digital spillover occurs when digital technologies accelerate the transfer of knowledge, innovation in business and

increase productivity within the company through the supply chain of industries to achieve sustainable economic development [5].

Achieving the most complex levels of the economy digitalization is a radical transformation of industrial relations of participants, the result of which is integration of production and services into a single digital (cyberphysical, i.e. coexistence in the form of material elements and interacting mathematical models of these elements) system (Fig. 1) [5].

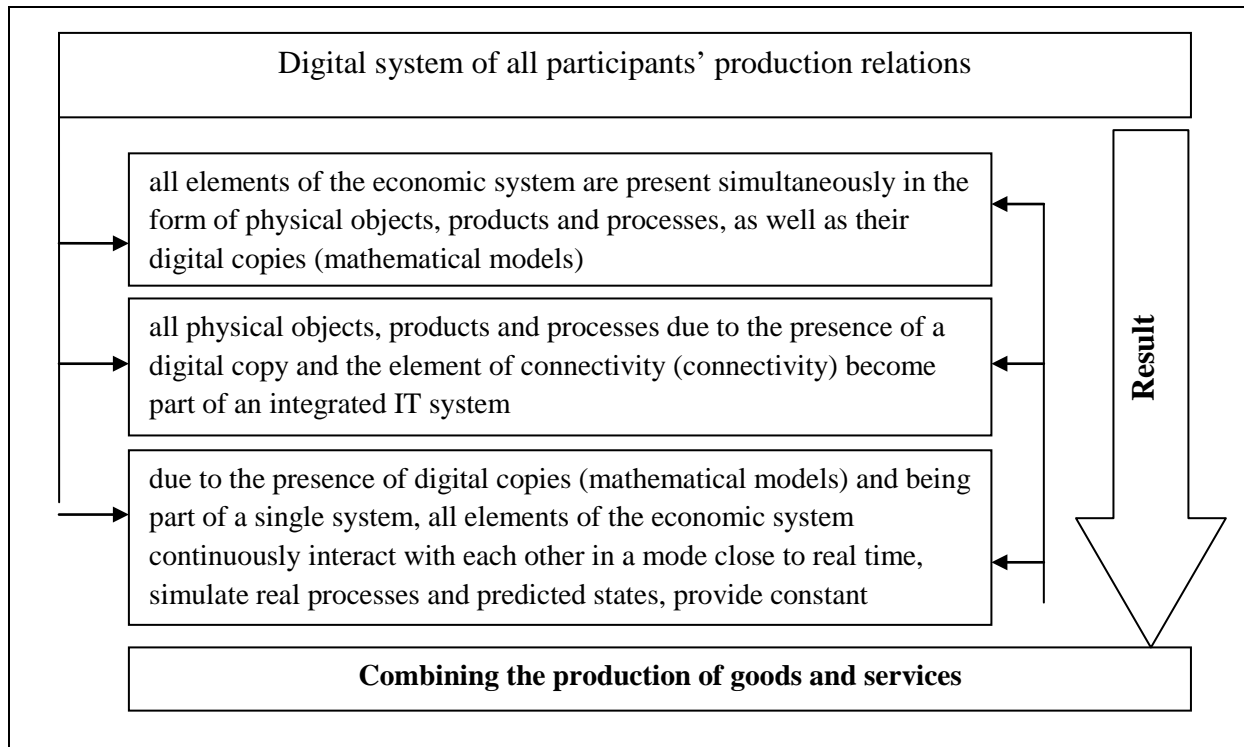

Fig. 1. A digital system of all participants' industrial relations, the result of which is the combination of goods production and provision of services

The main segments of the digital economy shown in Fig. 2 [6].

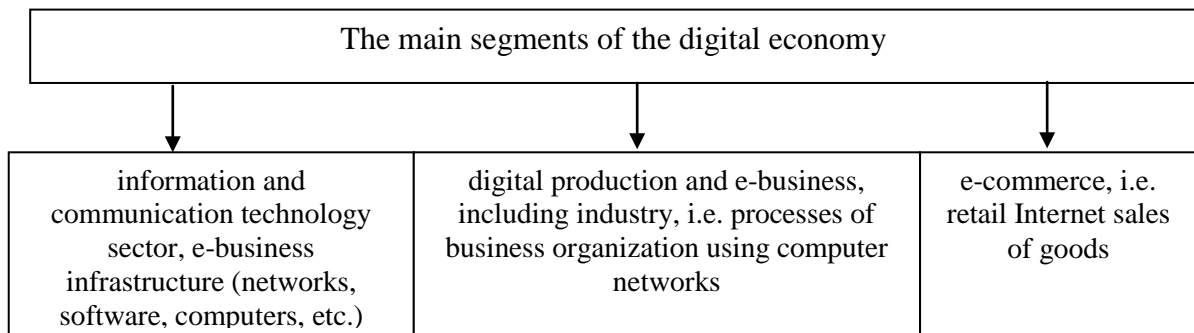

Fig. 2. The main segments of the digital economy

The development of technology and automation has a profound effect on the labor force of any country. According to experts, no country in the world has a formally presented strategy for adapting to future changes, and governments are trying to develop effective strategies for the digital economy, facing ever-changing priorities [7].

To mitigate the future shock of society, governments around the world use the following types of actions, which can be called adaptation strategies (Fig. 3).

Legislative slowdown in the spread of technology as a strategy implies that many existing laws can be used to slow down automation processes (Fig. 3). Examples are laws that prohibit the operation of fully

autonomous vehicles on public roads, prevent development of unmanned taxis and trucks, and temporarily protect drivers from losing their jobs. The reluctance to switch to distributed registers on blockchain technologies leaves an opportunity for employees' employment of different registration services. Such actions may delay the introduction of new technologies for some time, but without a parallel adaptation process it will only exacerbate future shocks.

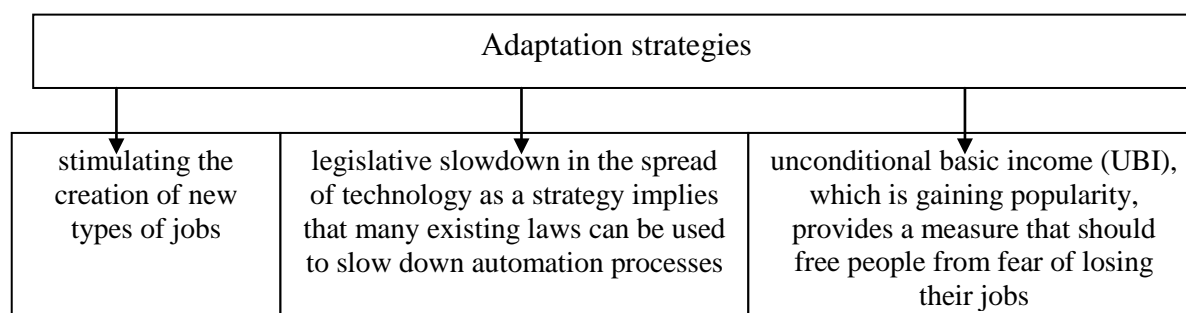

Fig. 3. Adaptation strategies, which are used to reduce the shock of society

It is well known that people, among other things, perceive work as meaningful to their lives. Therefore, if a person is deprived of employment and offered unconditional income in return, the result may be ambiguous. Many people may lose their sense of purpose in life. However, any adaptation strategy can be adjusted by any sudden event.

The level of digitalization of Ukraine's economy in each industry is different. In such areas as financial services, communication services, logistics, Ukrainian companies use the achievements of information technology as widely as foreign competitors. However, in a number of industries, intensity of the use of digital technologies (as well as everything related to them – automation, robotics) is extremely low (for example, in the mining industry). This situation is the reason for the significant lag in the industry productivity.

The share of some digital services in Ukraine and the European Union is given in table 1.

Table 1

The share of some digital services in Ukraine and the European Union, % [8]

Digital services	Ukraine	the European Union
E-commerce in retail trade	4	7
Organizations that use CRM systems	10	33
People who buy online	23	55
People who receive services online	29	48

Thus, the analysis showed that in Ukraine the share of: e-commerce in retail trade is 4%, which is almost 2 times less than in the EU; organizations that use CRM-systems in Ukraine is equal to 10%, which is 3.3 times less than in the EU; people who buy online is 23%, which is 2.4 times less than in the EU; people who receive services online is 29%, which is almost 2 times less than the EU.

Thus, it is clear that the impact of the digital economy on the labor market will be positive. Unequivocally unique are fifth generation 5G technologies, which accelerate data transmission by almost 40 times or more. Further development of such technologies will lead to a revolution in industry, agriculture and transport. If we talk about the real speeds that await ordinary users, then in 5G they will reach 10 Gbps (for comparison: now the maximum speed of 4G for subscribers rarely exceeds 100 Mbps).

The possibility of uninterrupted and high-speed data transmission, as well as the ability of devices to exchange data directly will allow remote control of agricultural machinery, industrial works or unmanned vehicles. The impact of 5G technologies on people's lives is shown in table 2.

First of all, in order to predict probable image of the labor market and workers in a digital economy, it is necessary to clearly outline the main processes and megatrends that determine profile of the future labor market and affect changes in economic and social relations. Secondly, it is necessary to determine how the content of "work" will change, as well as how the very concept of "labor activity" will be interpreted.

Scope of 5G and effect

Scope of 5G	The effect of application
Unmanned vehicles	Eliminate dangerous signal delay at high speed.
Industry	High-speed industrial works and unification of infrastructure.
Agriculture	Remote management of agriculture, monitoring of agricultural lands and animals.
Education	Online and offline learning.
Telemedicine	Remote real-time operations. Use of distance communication in the form of electronic messaging.
Telecommunications	Interactive virtual reality, interaction at a distance.

Therefore, the megatrends that will shape the scope of future labor relations include following:

- technological progress, automation and robotics (technologies can make life easier, increase its productivity, quality and duration);
- cloud technologies and cloud computing (great opportunities for remote work and involvement of third-party contractors, connecting them to a single system with the ability to monitor and control all processes);
- digitization of personal space (transition from general digitization of the outside world to digitization of personal space);
- Big Data 10 (the Internet becomes a “network of everything”) [9; 10];
- Internet of Things allows to provide control and remote control in real time of many devices (things) through special devices. This technology implements the concept of a Smart home;
- gig-economy is a radical change in the labor market, its transition from the availability of jobs with permanent employment in one employer to temporary projects from different companies to one independent employee;
- formation of a network society and network economy (mesh economy).

Thus, as a result of structural changes in the economy, the share of traditional industry, which formed demand for standard employment and which is exhausting, is declining. The share of services sector, which operates in flexible working hours, with a longer or shorter working day than the current legislation, is increasing. There is also an increasing need for greater mobility of labor resources, which leads to a stronger role of fixed-term employment contracts.

The Cabinet of Ministers of Ukraine by its order of March 3, 2021 approved the Concept for the development of digital competencies and approved an action plan for its implementation [11]. The strategic goal of the Ministry of Education and Science is to teach digital literacy to 6 million Ukrainians in three years. To this end, in 2020 a national online platform was launched, as well as the first national test for digital literacy “Digits”. In addition, a network of 2,000 offline digital education hubs throughout Ukraine has already been built, and another 4,000 hubs are being added to the network.

The concept of digital competencies development by 2025 outlines challenges for the development of digital competencies in Ukrainian society and identifies ways to overcome them and expected results from its implementation. It also lays the groundwork for the creation of a national strategy and strategic action plan for the development of digital competences in society.

The implementation of the Concept will help protect Ukrainians from potential dangers in the digital environment, especially those that occur due to the human factor. They will know the basic rules of behavior on the Internet, typical algorithms of action in case of information attacks, will secure their own personal data, will recognize fakes [11].

Conclusions. Thus, in the digital economy, both the nature of labor and the whole system of labor relations changes, and information becomes the subject of labor. In this case, the digital labor market involves interaction of the employer with employee on a digital platform in remote work. An employee can be employed remotely and territorially where his competitiveness and working conditions allow. The means of labor are digital devices such as computers, tablets, mobile phones, cameras, and more. The initial information required for employment is recorded in digital form. The information is aimed at the activities of a specialist who, thanks to his knowledge, experience and ability to produce innovations, makes changes to it.

The scientific novelty of the obtained results is to substantiate the theoretical foundations of the process of Ukraine economic processes digital modernization in the context of European integration, in

particular the further development of adaptation strategies used in modernizing the economy using “digital technologies” to reduce public shock.

Prospects for further research in this area are to study the level of digitization of each individual sector of the domestic economy.

REFERENCES:

1. Negroponte, N. (1995). *Being Digital*, Knopf, New York. 256 p.
2. Tarnoff B. (2018). The data is ours! What is big data? And how do we democratize it? *Logic Magazine*, May.
3. UNESCO's Internet Universality Indicators: A Framework for Assessing Internet Development. Paris. 2019.
4. WIPO Technology Trends 2019: Artificial Intelligence. World Intellectual Property Organization. Geneva. 2019.
5. Pyshchulina O. (2020). *Digital economy: trends, risks and social determinants*. Kyiv: Zapovit Publishing House. 274 p.
6. Mesenbourg T. L. (n. d.). Measuring the Digital Economy, U.S. Bureau of the Census. Retrieved from: <http://www.census.gov/content/dam/Census/library/working-papers/2001/econ/digitalecon.pdf>
7. Digital Adoption Index, Worldbank. Retrieved from: <https://www.worldbank.org/en/publication/wdr2016/Digital-Adoption-Index>
8. Dannikov O. V., Sichkarenko K. O. (2018). Conceptual principles of Ukraine's economy digitalization. *Market Infrastructure*. Vol. 17. Retrieved from: http://market-infr.od.ua/journals/2018/17_2018_ukr/15.pdf.
9. Weber S. (2017). Data, development, and growth. *Business and Politics*. No 19 (3), pp. 397–423.
10. World Trade Report 2018: The Future of World Trade – How Digital Technologies are Transforming Global Commerce. World Trade Organization, Geneva.
11. The Cabinet of Ministers approved the Concept for the Development of Digital Competences until 2025 / *Press Office of the Ministry and the Committee for Digital Transformation of Ukraine* (March 3, 2021). Retrieved from: <https://thedigital.gov.ua/news/kabmin-skhvaliv-kontseptsiyu-rozvitkutsifrovikh-kompetentnostey-do-2025-roku>.

УДК 338.2

JEL O14, O31, M21

Болдирєва Людмила Миколаївна, доктор економічних наук, доцент. **Чайкіна Аліна Олександрівна**, кандидат економічних наук. Національний університет «Полтавська політехніка імені Юрія Кондратюка». **Цифрова модернізація економічних процесів в Україні в умовах свроінтеграції**. Вивчено особливості цифрової економіки та її зв'язок з так званою економікою на вимогу (on-demand есоному). Досліджено кардинальну трансформацію виробничих відносин учасників, результатом якої є об'єднання виробництва і послуг в єдину цифрову систему. Проаналізовано основні сегменти цифрової економіки. Доведено, що розвиток технологій та автоматизації кардинально впливає на трудові ресурси будь-якої країни. Вивчено адаптаційні стратегії, які застосовують уряди різних країн світу для пом'якшення майбутнього шоку суспільства, а саме: стимуляцію створення робочих місць нового типу; законодавче уповільнення поширення технологій; безумовний базовий дохід (ББД). Досліджено рівень цифровізації економіки України. Наведено частку деяких цифрових сервісів в Україні та Європейському Союзі. Досліджено позитивний вплив розвитку цифрової економіки на ринок праці. Охарактеризовано технології п'ятого покоління 5G (fifth generation). Розглянуто можливість безперебійної і надшвидкісної передачі даних, а здатність пристроїв обмінюватися даними безпосередньо дозволить дистанційно управляти сільгосптехнікою, промисловими роботами або безпілотними автомобілями. Проаналізовано мегатенденції, що формуватимуть сферу майбутніх трудових відносин: технологічний прогрес, автоматизація і роботизація; хмарні технології та хмарні обчислення; цифровізація особистого простору; великі дані (Big Data) 10; інтернет речей дозволяє через спеціальні пристрої забезпечити контроль і дистанційне керування в реальному часі багатьма приладами (речами); гіг-економіка – це кардинальні зміни на ринку праці, його перехід від наявності робочих місць з постійною зайнятістю в одного роботодавця до тимчасових проектів від різних компаній в одного незалежного працівника; становлення мережевого суспільства та мережевої економіки (mesh есоному). Вивчено структурні

зміни в економіці, попит на стандартну зайнятість, сектор послуг, який функціонує в умовах гнучкого робочого часу. Доведено, що у цифровій економіці змінюється як характер праці, так і вся система трудових відносин, зокрема інформація стає предметом праці, а засобами праці виступають цифрові пристрої, такі як комп'ютери, планшети, мобільні телефони, камери тощо.

Ключові слова: розвиток, стратегії, цифрова економіка, цифровізація, цифрові технології, цифрові сервіси.

338.2

JEL O14, O31, M21

Boldyrieva Liudmyla, D. Sc. (Economics), Associate Professor. **Chaikina Alina**, PhD (Economics), Associate Professor. National University “Yuri Kondratyuk Poltava Polytechnic”. **Digital Modernization of Ukraine Economic Processes in the Context of European Integration.** The peculiarities of the digital economy and its connection with the so-called on-demand economy were studied in the article. The cardinal transformation of participants' production relations, the result of which is the integration of products and services into a single digital system, was studied. The main segments of the digital economy were analyzed by authors. It was proved that the development of technology and automation has a profound effect on the labor force of any country. Adaptation strategies used by governments around the world to mitigate future societal shocks were studied, namely: stimulating the creation of new types of jobs; legislative slowdown in the spread of technology; unconditional basic income (UBI). The level of digitalization of the Ukrainian economy was studied. The share of some digital services in Ukraine and the European Union was given.

Keywords: development, strategies, digital economy, digitalization, digital technologies, digital services.